

УДК 338.45:621(477.44)

к.е.н. Карачина Н.П., здобувач Вітюк А.В.
Вінницький національний технічний університет

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

В статті проаналізовано та виявлено сукупність стратегічних напрямків розвитку інвестування в машинобудівний сектор України; описано та систематизовано їх роль у здійсненні інвестування; виявлено їх системний характер.

Ключові слова: інвестиційна діяльність, напрямок, активізація, машинобудування.

Вступ. Нестабільний стан розвитку економіки України потребує невідкладного та прямого обговорення проблем у сфері формування та реалізації національної промислової політики та вироблення ряду заходів як стабілізуючого, так і превентивного характеру. Реальний стан функціонування економіки України характеризується системного характеру. Закономірним висновком є констатація неефективності реалізації державою усієї промислової політики. У таких умовах використовувані методи управління машинобудівною промисловістю виявляються неефективними та малоадаптованими до швидких змін в економічній, науково-технічній сферах, а також до змін у міжнародній політиці. Інвестиційні процеси здійснюються повільно, модернізація виробничого і науково-технологічного потенціалу підприємств здійснюється переважно за рахунок їх власних коштів, державна підтримка підприємцями відчувається слабо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями проведення ефективної інвестиційної політики в галузі машинобудування та управління інвестиціями займається багато науковців В. Геєць, А. Гончаров, О. Орлов, І. Бланк, В. Федоренко, Т. Лепейко, В. Гикавий, Н. Скудар., В. Шеремет, В.

Савчук та ін. Однак, постійні коливання економічної ситуації вимагають постійного відстежування стратегічних напрямків управління інвестиційною діяльністю, щодо можливості активізації інвестування в машинобудівні підприємства.

Ціллю даної статті є здійснення комплексного та ґрунтовного аналізу і теоретичного обґрунтування головних напрямків активізації інвестиційних процесів у діяльності машинобудівних підприємств.

Постановка проблеми. Результатом не поступального інвестиційного розвитку є те, що традиційні методи залучення інвестицій у виробництво не в змозі забезпечити належного його реагування на зміни економічних умов господарювання. Рівень вимог до реалізації сучасних інвестиційних програм суперечить методам, що сформувалися без врахування ринкових особливостей

складних інвестиційних процесів. На практиці це призвело до того, що причини ускладнень залишилися непоміченими, а успіхи від реалізації інвестицій на

одних ділянках господарювання зводяться нанівець негативними результатами

на інших. Це справляє позитивного впливу на завершення програм загалом.

1.No watermark on the output documents.

2.Can operate scanned PDF files via OCR.

3.No page quantity limitations for converted PDF files.

Викладення основного матеріалу. Сучасний економічний розвиток України неможливий без першочергового відродження машинобудівної галузі, яка є джерелом забезпечення засобами праці. Саме рівень якості машинобудівної продукції, її відповідність сучасним вимогам, закладають основи розвитку інших галузей економіки. Сьогодні в Україні на більшості машинобудівних підприємств питанням планування інвестиційної діяльності приділяється недостатньо уваги. Розроблювані різними, в тому числі державними, структурами підходи до вирішення проблем інвестиційного розвитку, як правило не мають системного характеру. Результатом усього цього є неадекватна державна підтримка науково-технологічного комплексу, що не дозволяє вирішувати задачі переходу економіки на інноваційний шлях розвитку. З урахуванням українських умов для кожного регіону необхідна розробка індивідуальних підходів до вирішення проблем інвестиційного залучення. В сучасних умовах ключовою складовою розвитку підприємств

машинобудування має стати розробка стратегічних заходів, які повинні комплексно враховувати внутрішні та зовнішні чинники, тенденції та особливості економічних процесів, які відбуваються в Україні та світі [1, с. 93].

Складність і однотипність моделей управління зумовлюють те, що в процесі вибудовування організаційно-економічного механізму інвестування в машинобудівне підприємство виникає необхідність вирішення ряду проблем:

1. слабка адаптивність підприємства;
2. безсистемність і роздрібленість управління інвестиціями на підприємстві;
3. брак комплексності освоєння інвестицій;
4. відсутність висококваліфікованих менеджерів з досвідом просування інвестиційних проектів та ін.

Для уникнення такого роду вузьких місць, розробка і удосконалення організаційних, методичних, та економічних аспектів інвестування в машинобудівні підприємства є важливим напрямом роботи у передінвестиційній фазі [2].

Інвестори потребують чіткої і збалансованої картини можливостей і викликів які є основою для підрахунку реалістичного бізнес-плану. Для представлення об'єктивної ситуації потенційний вкладник повинен володіти інформацією про інвестиційні можливості, індустріальний парк, інфраструктуру, стимули для інвестицій, ринки, місцеві органи влади.

Інвестиційна політика повинна забезпечити розвиток проектного інвестування за пріоритетними напрямками, запровадження за принципом "єдиного вікна" державної підтримки інвестиційних та інноваційних проектів, що реалізуються в реальному секторі економіки, удосконалення системи функціонування інститутів спільного інвестування, створення корпоративних та пайових інвестиційних фондів.

Інвестиційна політика має спрямовуватися на проведення наукових та науково-технічних досліджень і розробок з урахуванням потреб економіки, запровадження реалізації інновацій у виробництві за державним замовленням, розвиток та оптимізацію мережі інноваційних структур тощо [3].

Ефективне функціонування машинобудівних підприємств може бути забезпечено їх можливістю без особливих втрат швидко адаптуватись до дії впливу світових економічних коливань, забезпечувати конкуренцію на внутрішньому та зовнішніх ринках, що вимагає стратегічного потенціалу для розвитку машинобудівного комплексу. Основними складовими такого потенціалу є максимальне залучення:

1. значних виробничих потужностей — одні з найбільших в Європі, здатні до реалізації сучасних технологій і швидкого нарощування обсягів виробництва машинобудівного сектору;

2. великомасштабної науково-технічної системи, що спроможна задовольнити потреби інноваційного розвитку машинобудування;

3. наявних працівників високої кваліфікації;

4. природних ресурсів, які дають змогу виробляти конструкційні та функціональні матеріали в обсягах, достатніх для самозабезпечення замкнених

технологічних циклів.
Benefits for registered users:

1.No watermark on the output documents.

2.Can operate scanned PDF files via OCR.

3.No page quantity limitations for converted PDF files.

важливою є наявність основної умови для реалізації цього потенціалу — значний, поки що недостатньо платоспроможний, внутрішній ринок промислової продукції та ринкова інфраструктура, що динамічно розвивається

[4].

Для досягнення стійкого розвитку інвестиційної діяльності керівництву держави необхідно регламентувати цей процес у наступних аспектах, які повинні відповідати принципам і правилам раціональної технології управління інвестиціями: можливість залучення банківських кредитів; система оподаткування; політична ситуація; розвиненість механізму лізингу; застосування лізингу; бюрократичні процедури; узгодженість законодавчої бази; система організації.

Макроекономічні фактори регулювання інвестування мають передбачати реформування відносин власності в економіці, що сприятиме зростанню обсягів інвестицій. Внаслідок приватизації та кращої економічної політики в майбутньому інвестиції можуть збільшитись. Зупинка приватизаційного

процесу позначається на фондовому ринкові. У свою чергу, відсутність фондового ринку, який би був адекватний процесам ринкової трансформації економіки, негативно впливає на всі сфери економіки.

Для активізації інвесторів господарство країни повинно розвиватися стабільно, плавно, збалансовано. Одними з першочергових завдань є налагодження стабільності курсу валют та прогнозована інфляція. Щоб здійснити інвестиції підприємець повинен опиратися на приблизний макроекономічний прогноз, а в нашій країні зробити прогноз при постійних урядових змінах бюджетних видатків, запозичень, цін, тарифів, квот, обсягів грошових емісій, зробити неможливо.

Практика державного управління передбачає наявність певного апарату управління. Нажаль, світова практика досі не напрацювала надійного способу швидкого способу реформування і оновлення зпровокованої хабарями управлінської вертикалі, тому серед найважливіших напрямків активізації реального інвестування – безкомпромісна боротьба з корупцією, у тому числі через практику «єдиного вікна» і створення «комп'ютерного» уряду, а також

Benefits for registered users:

- 1.No watermark on the output documents.
- 2.Can operate scanned PDF files via OCR.
- 3.No page quantity limitations for converted PDF files.

можливість повідомляти і оскаржувати корупційні дії.

Remove Watermark Now

Формування прозорого механізму здійснення приватизації в напрямі збільшення доходів від приватизації державного майна, що сприятиме поповненню місцевого бюджету та нарощенню виробничого потенціалу регіону. У світовій практиці застосовується продаж майна, що приватизується за грошові кошти, і як наслідок, збільшення інвестиційних ресурсів, що вивільнюються в ході приватизації. Розглядаючи такі потенційні можливості необхідним є залучення до процесів обслуговування процесу приватизації професійних національних та іноземних бірж, консалтингових, аудиторських та брокерських компаній.

Враховуючи особливості соціально-економічного розвитку українських регіонів за умов дефіциту бюджетних засобів і не надто високого інтересу іноземних інвесторів, для розширення інвестиційної діяльності треба розробити механізм залучення внутрішніх позичкових засобів за рахунок активнішого

використання іпотеки, лізингу, заощаджень населення, корпоративних облігацій, банківських кредитів, що дають змогу одиничному інвестору здійснити значно більший розмір вкладень у власний бізнес, а отже, і в подальшому отримати більший прибуток.

Міжнародний досвід засвідчує, що активізація залучення приватного капіталу є можливим в умовах наявності розширеної інформації про промисловий розвиток регіону. Регіональні органи влади повинні забезпечувати проведення виставок продукції, організовувати науково-практичні та методичні конференції та семінари, інвестиційні ярмарки, рекламні компанії, презентації, форуми з метою взаємодії з бізнесовими “колами” регіону.

Для зацікавлення інвесторів пропонується по можливості створювати вільні економічні зони територіального типу, в межах яких повинні бути створені системи фінансових преференцій, умови вільної репатріації прибутків та стабільність законодавчих умов. З метою формування механізмів недержавного фінансування можна запропонувати здійснити державні програми підтримки становлення різного роду інвестиційних фондів, інноваційних бірж, структур організаційного та інформаційного забезпечення функціонування системи фінансування проектів.

Висновки. Інвестиційна політика повинна передбачати активні заходи щодо сприяння формуванню основних джерел інвестицій. У сфері мобілізації та розширення інвестиційних ресурсів, підприємствам необхідно спиратися на заходи щодо сприяння зростанню обсягів виробництва. Прийняття рішень інвестиційного характеру ґрунтується на врахуванні різноманітних факторів впливу на діяльність підприємства. В процесі інвестування вкладник основну увагу повинен приділяти макроекономічній ситуації, доступності кредитів, законодавчій базі, політичним ризикам, системі оподаткування, стану дозвільних процедур та рівню забезпеченості державою організації усього процесу інвестування. Такий перелік основних заходів зробить можливим швидкий розвиток виробництва та забезпечить доступ до фінансових ресурсів,

розвиток яких матиме мультиплікаційний ефект для інших виробництв та галузей народного господарства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Захаркіна Л.С. Збалансування економічного розвитку машинобудівних підприємств в процесі стратегічного планування /Л.С. Захаркіна // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №3. – С. 88-95.
2. Покатаєв П. С. Розробка механізму державного управління інвестиційною діяльністю у будівництві / П. С. Покатаєв. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_du/2011_1/.../DU111_32.pdf
3. Питання організації підготовки проекту Державної програми економічного і соціального розвитку України на 2012 рік. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 березня 2011 р. N 219-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=219-2011-%d1%80>.
4. Державна програма розвитку промисловості на 2003 — 2011 роки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://industry.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36412&cat_id=3619

8

В статье проанализированы и выявлены совокупность стратегических направлений развития инвестирования в машиностроительный сектор Украины, описаны и систематизированы их роль в осуществлении инвестирования; выявлен их системный характер.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность, направление, активизация, машиностроения.

The article analyzes and found a set of strategic directions of investment in machine building sector in Ukraine, described and systematized their role in investment, found their systemic nature.

Keywords: investment, direction, activation, mechanical engineering.